herpy

PILEGIFTFRØER

Machalilla poison frog

Epipedobates machalilla

Epipedobates machalilla er en slank, dæmpet farvet pilegiftfrø på 14-18 mm med brun ryg og en lys stribe langs siden. Den lever kun i lavlandet og de tørre skove i det vestlige Ecuador. Arten holdes næppe, og pasningen bygger på klimaet og de nære slægtninge.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**14-18 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 40 × 40 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Temperatur, nat	**19-22 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**15**
Klækning	**18-22 dage**
Larvetid	**42-70 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Står på CITES liste II (hele slægten Epipedobates), så handel over landegrænser kræver CITES-papirer, og sælgeren bør kunne dokumentere, at dyrene er lovligt opdrættet. EU-bilaget er ikke aflæst og er derfor udeladt.

Om arten

Epipedobates machalilla er en lille, slank pilegiftfrø og en af slægtens mindste. Hannerne måler 14-16 mm og hunnerne 15-18 mm fra snude til kloak. Hovedet er længere end bredt, trommehinden er lille, fingrene har ingen svømmehud, og tæerne har udvidede tåpuder. Ryggen er olivenbrun til mørk kaffebrun med mørkebrune, ofte x-formede tegninger over skuldrene, og en cremegul til cremehvid stribe løber skråt fra øjet langs siden. Forbenene er orange, øjet er guldfarvet, og bugen er cremefarvet. Nær typelokaliteten har dyrene en orange til klart rød plet i lysken; i andre bestande mangler den.

Arten hører til de dæmpet farvede arter i slægten uden skarp advarselsfarve. Den blev beskrevet af Luis Coloma i 1995 som *Colostethus machalilla* og er nær beslægtet med *Epipedobates anthonyi* og *Epipedobates tricolor*.

Slægten har giftstoffer i huden, som frøerne får fra føden i naturen; opdrættede dyr er giftfri. For *E. machalilla* er giften ikke dokumenteret, men nogle bestande kan have kemisk forsvar. Vask hænder før og efter kontakt.

Udbredelse og levested

Epipedobates machalilla findes kun i det vestlige Ecuador, vest for Andesbjergene. Den kendes fra provinserne Manabí, Santa Elena, Guayas, Los Ríos, Bolívar og El Oro, bl.a. fra Machalilla Nationalpark, Reserva Jouneche og Reserva Ecológica Manglares Churute, fra 10 til 515 meters højde. Mod nord er den fundet i overgangen til Chocó-regnskoven. Ældre angivelser øst for Andes er forkerte.

IUCN regner arten for ikke truet (LC), men bestanden går tilbage, fordi skov ryddes til landbrug og tømmer.

> **Oprindelig udbredelse:** Ecuador.

LEVESTED

Epipedobates machalilla lever i tørre og lavtliggende skove på Ecuadors stillehavskyst. Klimaet er tropisk med en regntid og en lang tørtid, hvor mange træer i tørskoven taber bladene. Frøerne er dagaktive og lever på skovbunden og i løvlaget, og hannerne bærer haletudserne til bredden af vandløb eller til pøler. Temperatur og luftfugtighed på frøernes levesteder er ikke målt.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Opdræt af haletudser

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Epipedobates machalilla*, og arten holdes næppe. Pasningen bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på de nære slægtninge *Epipedobates anthonyi* og *Epipedobates tricolor*, som den ligner i størrelse og levevis. Tallene for terrarie, klima, larvetid og levealder er lånt fra *E. tricolor*.

Et par eller en han og to hunner skal have et terrarie på mindst 40 × 40 × 40 cm. Byg bunden op med et drænlag af lecakugler, en vandgennemtrængelig dug og et substrat af jord, mos og kokosfibre. Et tykt lag blade giver skjul og æglægningssteder. Tilføj kork, rødder og en tæt beplantning af robuste planter. Dæk ventilationsåbningerne med fint net.

Hold arten for sig og ikke sammen med andre pilegiftfrøer, heller ikke *E. anthonyi*, så arterne ikke krydses.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Hold 22-27 °C om dagen med lidt køligere og lidt varmere steder i terrariet, og 19-22 °C om natten. Arten lever lavere og varmere end *Epipedobates tricolor*, så den øvre del af intervallet passer. Hold luften under 28 °C, og undgå direkte sol og lokal opvarmning; langvarig varme stresser frøer. Mål med et digitalt termometer nede i terrariet. En køligere og tørrere periode om vinteren svarer til tørtiden i naturen og giver dyrene en pause fra ynglen.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal være 80-100 %. Sprøjt flere gange om dagen eller brug et regnanlæg, fx tre gange dagligt i 20-60 sekunder, så blade og inventar er tørre igen efter omkring en time. Brug regn- eller osmosevand. Efterlignes tørtiden, sprøjtes der kortere og sjældnere, men løvlaget skal altid have fugtige steder, så frøerne kan vælge. Bunden må ikke blive vandlidende, og stillestående luft skal undgås.

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål med 1-2 cm vand, som frøerne let kommer op af, er nok. Brug regnvand, osmosevand eller afkloreret postevand, og skift det ofte. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler, klor og håndcreme må ikke komme i nærheden. Haletudser opdrættes i egne beholdere (se Æg og haletudser).

LYS OG UVB

Lyset er til planterne: lysstofrør eller LED-bjælker i omkring 12 timer om dagen. De nærtstående arter trives uden UVB, så det er valgfrit. Vil man give det, så hold sig til Ferguson-zone 1 med rigelig skygge og tæt løv.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Epipedobates machalilla er lille og tager små byttedyr: springhaler og bananfluer (*Drosophila melanogaster*), og som voksen også den større *Drosophila hydei* og nyklækkede fårekyllinger. Fodr 2-3 gange om ugen og kun så meget, som frøerne æder på få minutter. Pudr foderet med vitamin- og mineralpulver til padder, og giv foderdyrene godt foder selv. Fang ikke foderdyr i naturen; de kan bære parasitter og sprøjtegift.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hannerne er formentlig territoriale og kalder fra siddepladser på jorden og i løvlaget, ligesom de nære slægtninge. Arten holdes bedst som et par eller en lille gruppe i et terrarie med mange synsbarrierer og gemmesteder. Hold øje med, at ingen dyr jages vedvarende. Håndtér ikke dyrene: huden er tynd og tåler ikke sæbe, salt og creme fra hænderne. Skal en frø flyttes, så lok den ind i en ren plastikbøtte.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er lidt større end hannerne, og hannerne kalder. Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten; hos *Epipedobates tricolor* begynder ynglen 6-10 måneder efter metamorfosen. Det sikreste er at opdrætte en gruppe unger sammen og se, hvem der kalder.

PARRING

Ynglen følger formentlig regntiden. I terrariet kan en køligere og tørrere periode efterfulgt af kraftigere sprøjtning sætte dyrene i gang. Parringen foregår med hovedamplexus. Detaljer om kald og parring er ikke dokumenteret for arten.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger omkring 15 æg på jorden eller under blade og forlader dem derefter. Æggene er omkring 1,6 mm og dermed de mindste og mindst pigmenterede i slægten. Hannen vogter æggene, og når haletudserne klækker, bærer han dem til vand og forsvarer dem aggressivt.

Haletudserne opdrættes enkeltvis eller sammen i bøtter med regn- eller osmosevand ved 22-24 °C, først kun 1-2 cm dybt, og får fiskeflager, spirulina og dafnier hver dag. Opdrættet er lånt fra *Epipedobates tricolor*.

METAMORFOSE

Haletudserne klækker omkring 20 dage efter befrugtningen. Larvetiden er ikke dokumenteret; 6-10 uger (42-70 dage) er lånt fra *Epipedobates tricolor*. Når forbenene kommer, skal der være en blid overgang fra vand til land med sten, kork eller planter, så de små frøer let kommer op.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er meget små og flyttes til et lille terrarie med samme klima og et løvlag at gemme sig i. Giv springhaler og de mindste bananfluer dagligt, pudret med vitamin- og mineralpulver. Vækst og alder ved flytning er ikke dokumenteret for arten.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme er ikke dokumenteret specifikt for arten. Det, der gælder for slægten, gælder formentlig også her:

- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), som kan udrydde hele bestande. Hold nye dyr i karantæne, få dem testet, og desinficer inventar.
- Tændstikben hos unger, der udvikler for svage eller ingen forben. Årsagen er ikke klarlagt; foderet og for mange haletudser i samme vand mistænkes.
- Varme over 28 °C i længere tid, som giver sløvhed og appetitløshed.
- Udtørring ved lav luftfugtighed uden adgang til vand.

Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis et dyr er sløvt, afmagret eller får sår på huden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.